KULTUR STYRELSEN

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

SØLYST, PRÆSTØ

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	23.03.2011
Besigtiget af:	Maria Wedel Gjelstrup
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Havnevej 15, 4720 Præstø
Betegnelse:	Sølyst, Præstø
Fredningsår:	1982
Omfang:	*Forhuset (1858)*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Forhuset Sølyst ligger helt ud til vejen ved indkørslen til Præstø havn.

Forhuset er en grundmuret, enetages længe med sortmalet sokkel, delvist sat af kampesten. Murene er gulkalkede, afsluttet af en hvid gesims trukket i puds, og taget er et heltag belagt med vingetegl. Facaden har flere ældre, torammede vinduer med vandrette sprosser og vandnæser af træ, en ældre, tofløjet fyldingsdør med overvindue og en tofløjet, bred revleport. Alle åbninger er under fladbuede stik, og alt træværk er grønmalet. Gårdsiden er udført som facaden, dog er der nyere, enkeltfløjede døre og de ældre vinduer er enkeltrammede. Mod gården står portfløjene åbne som skodder, og portrummet er i stedet lukket af et stort glasparti. Forhusets gavle er begge gulkalkede, med flere murankre samt et enkelt, mindre vindue i gavltrekanten. I tagryggen sidder to murede skorstenspiber i gule tegl. I tagfladen findes flere nyere, mindre tagvinduer, og mod gårdsiden to små kviste.

Indvendigt er indrettet lægepraksis med vindfang, trapperum og reception i det oprindelige gennemgående portrum. Til hver side er henholdsvis indrettet venteværelse, kontorer og toiletter. På første etage er indrettet en lejlighed mod vest og et mødelokale mod øst, med loft til kip og synlige hanebånd. Mange overflader er nyere, men de fleste ældre fyldingsdøre med greb og hængsler bevaret og i mange rum er ældre trægulve og pudsede lofter.

I gårdrummet ligger to sidehuse, som ikke indgår i fredningen og derfor ikke er videre beskrevet.

BYGNINGSHISTORIE

Forhuset er opført i 1858 af brændehandler Peder Nielsen. I 1859 opførte han de to sidehuse i gården. Ved brandtaksationen i 1867 var der indrettet tre lejligheder i forhuset.

I 1921 overtog Præstø Havn ejendommen og erstattede de to sidehuse med de to nuværende bygninger.

KILDER

Gamle huse i Præstø, Fredningsstyrelsen og Præstø Kommune, 1979

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Forhusets miljømæssige værdi knytter sig til dets placering ved byens havnefront, hvor bygningen fremtræder tydeligt fra alle sider. Forhusets sammenstilling med de to sidehuse danner, i modsætning til det åbne gaderum, et lukket, og homogent gårdmiljø.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Forhusets kulturhistoriske værdi kan tilskrives den delvist bevarede gennemgående portrum, der kan aflæses i grundplanen og ved de store porte på facaden og gårdsiden. Portenes ældre hængsler og låsetøj har også værdi. Indvendigt er den oprindelige struktur tillige bevaret ved de store fritstående skorstene, der står på første etage.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til bygningens velproportionerede ydre, der markeres af den tofløjede port og det næsten ubrudte tag. Den enkle farve- og materialeholdning, sammen med takten af vinduer giver et ensartet og rolig udtryk til bygningen. Takten understrejes tillige af både vinduer og døres placering i blændingsfelter med ens fladbuede stik.

Indvendigt ligger den arkitektoniske værdi i ældre bygningsdetaljer som fyldingsdøre, gerichter og greb, der giver et helstøbt udtryk fra rummene. Det gennemgående portrum binder planmæssigt bygningens to sider sammen, og de brede portåbninger skaber et lyst rum i midten.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den enkle facade og det ubrudte tag, herunder de store tofløjede porte på hver side af bygningen. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den delvist bevarede grundplan, de ældre materialer og bygningsdetaljer, herunder fyldingsdøre, gerichter og greb.

ANBEFALINGER

Ingen angivet